

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1910. Andra Kammaren. Nr 65.

Måndagen den 6 juni.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 31 nästlidna maj.

§ 2.

Sedan Riksdagens båda kamrar förehaft och godkänt bevillningsutskottets memorial nr 34, däri föreslagits voteringspropositioner rörande åtskilliga frågor, i hvilka kamrarna fattat stridiga beslut, samt bestämdt blifvit, att vederbörliga omröstningar öfver de olika besluten denna dag skulle äga rum, så anställdes nu omröstningar enligt nedan intagna voteringspropositioner i följande ordning, nämligen:

*Gemensamma
omröstningar.*

Första omröstningen:

(enligt bevillningsutskottets memorial nr 34, punkt 1.)

»Den som, i likhet med Första kammaren, vill, att 5 § 1 mom. a) i förordningen skall erhålla följande lydelse:

Från inkomstskatt frikallas, i den mån här nedan sägs:

a) medlem af konungaätten:

för af staten anvisadt anslag samt för inkomst af kapital;
röstar

Ja;

Den det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra kammaren, beslutit, att ifrågavarande författningsrum skall lyda:

Från inkomstskatt frikallas, i den mån här nedan sägs:

a) medlem af konungaätten:

för af staten anvisadt anslag.»

*Gemensamma
omröst-
ningar.*
(Forts.)

Sedan voteringsseglarne blifvit aflämnade samt en sedel aflagd och förseglad äfvensom underrättelse från Första kammaren ingått, att voteringsseglarne för den omröstning, hvarom här vore fråga, jämväl därstädes afgifvits, företogs sedlarnes öppnande och uppräknig, och befanns, att omröstningen utfallit med 63 Ja och 102 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med ... 108 Ja och 19 Nej, hvadan, då därtill lades Andra kammarens

röster eller	63 Ja och 102 Nej,
sammanräkningen visade	171 Ja och 121 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

Andra omröstningen:

(enligt bevillningsutskottets memorial nr 34, punkt 2).

»Den som, i likhet med Första kammaren, vill, att närmast före sista stycket i 12 § af ifrågavarande författningsförslag intages ett stycke af följande lydelse:

Medlem af konungaätten är frikallad från utgörande af förögenhetsskatt; röstar

Ja;

Den det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra kammaren, beslutit, att det ifrågavarande stycket skall ur paragrafen uteslutas.»

Sedan voteringsseglarne blifvit aflämnade samt en sedel aflagd och förseglad äfvensom underrättelse från Första kammaren ingått, att voteringsseglarne för den omröstning, hvarom här vore fråga, jämväl därstädes afgifvits, företogs sedlarnes öppnande och uppräknig, och befanns, att omröstningen utfallit med 58 Ja och 109 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med ... 107 Ja och 18 Nej, hvadan, då därtill lades Andra kammarens

röster eller	58 Ja och 109 Nej,
sammanräkningen visade	165 Ja och 127 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

Tredje omröstningen:

*Gemensamma
omröst-
ningar.
(Forts.)*

(enligt bevillningsutskottets memorial nr 34, punkt 3).

»Den som, i likhet med Första kammaren, vill, att 13 § 2:o a) i förordningen skall erhålla följande lydelse:

Vid taxeringen skola såsom tillgångar upptagas:

2:o) lös egendom, såsom

a) lefvande och döda inventarier; röstar

Ja;

Den det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra kammaren, beslutit, att berörda författningsrum skall lyda sålunda:

Vid taxeringen skola såsom tillgångar upptagas:

2:o) lös egendom, såsom

a) lefvande och döda inventarier, därest värdet öfverstiger 3,000 kronor.»

Sedan voteringssedlarne blifvit aflämnade samt en sedel aflagd och förseglad äfvensom underrättelse från Första kammaren ingått, att voteringssedlarne för den omröstning, hvarom här vore fråga, jämväl därstädes afgifvits, företogs sedlarnes öppnande och uppräknig, och befanns, att omröstningen utfallit med 53 Ja och 115 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med 113 Ja och 14 Nej, hvadan, då därtill lades Andra kammarens

röster eller 53 Ja och 115 Nej,

sammanräkningen visade 166 Ja och 129 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

Fjärde omröstningen.

(enligt bevillningsutskottets memorial nr 34, punkt 4).

»Den som, i likhet med Första kammaren, vill, att 13 § med undantag af 2:o a) i förordningen skall erhålla följande lydelse:

Såsom förmögenhet taxeras skattskyldigs tillgångar, i den mån de öfverstiga hans skulder.

Gemensamma
omröst-
ningar.
(Forts.)

Vid taxeringen skola såsom tillgångar upptagas:

- 1:o) fast egendom;
2:o) lös egendom, såsom

- a) — — — — —
b) grufvor, fartyg;
c) råämnena, varor och dylik lös egendom;
d) penningar, aktier, lotter i solidariska bankbolag, andelar i bolag, föreningar för ekonomisk verksamhet och rederier, som ej äro aktiebolag, fordringar, obligationer och andra värdepapper;
e) patent- och förlagsrätter;
f) rätt till skogsafverkning å annans mark samt rätt till stenbrott eller därmed jämförlig rätt att i visst afseende tillgodogöra sig annans fasta egendom;
g) tomträtt äfvensom besittningsrätt till fast egendom, där innehafvaren ej enligt 15 § skall anses såsom ägare, så vida rättigheten är utan vederlag eller mot visst belopp en gång för alla upplåten för innehafvarens lifstid eller för tid, hvaraf vid nästföregående års utgång återstodo minst fem år;
h) rätt till ränta, afkomst af fast egendom eller annan stadigvarande förmån, som icke afses i 2:o) g), så vida rättigheten är förhandenvarande och bestämd att tillgodonjutas för den berättigades lifstid eller för tid, hvaraf vid nästföregående års utgång återstodo minst fem år.

Såsom tillgångar skola icke upptagas:

- möbler, husgeråd, smycken och andra lösörena, som äro afsedda för skattskyldigs och hans familjs personliga bruk;
konstverk, bok-, konst- och därmed jämförliga samlingar, så framt ej ägaren med dem drifver handel eller yrkesmässigt håller dem för allmänheten tillgängliga;
kapitalvärdet af undantagsförmåner och pension äfvensom af annan förmån, hvilken åtnjutes på grund af ett förutvarande tjänsteförhållande;
rätt till ränta, afkomst eller förmån, som är bestämd att tillgodonjutas för den berättigades lifstid, där värdet af hvad han årligen må i sådant afseende åtnjuta understiger 1,000 kronor;
rätt till förmögenhet, hvaraf en annan för närvarande åtnjuter afkastningen; röstar

Ja;

Den det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra kammaren, beslutit, att berörda författningsrum skall lyda sålunda:

Såsom förmögenhet taxeras skattskyldigs tillgångar, i den mån de öfverstiga hans skulder.

Vid taxeringen skola såsom tillgångar upptagas:

1:o) fast egendom;

2:o) lös egendom, såsom

a) -----

b) grufvor, fartyg;

c) råämnen, varor och dylik lös egendom;

d) penningar, aktier, lotter i solidariska bankbolag, andelar i bolag, föreningar för ekonomisk verksamhet och rederier, som ej äro aktiebolag, fordringar, obligationer och andra värdepapper äfvensom smycken;

e) patent- och förlagsrätter;

f) rätt till skogsafverkning å annans mark samt rätt till stensbrott eller därmed jämförlig rätt att i visst afseende tillgodogöra sig annans fasta egendom;

g) tomträtt äfvensom besittningsrätt till fast egendom, där innehafvaren ej enligt 15 § skall anses såsom ägare, så vida rättigheten är utan vederlag eller mot visst belopp en gång för alla upplåten för innehafvarens lifstid, eller för tid, hvaraf vid nästföregående års utgång återstodo minst fem år;

h) rätt till ränta, afkomst af fast egendom eller annan stadigvarande förmån, som icke afses i 2:o) g), så vida rättigheten är förhandenvarande och bestämd att tillgodonjutas för den berättigades lifstid eller för tid, hvaraf vid nästföregående års utgång återstodo minst fem år.

Såsom tillgångar skola icke upptagas:

möbler, husgeråd och andra inre lösören, som äro afsedda för skattskyldigs och hans familjs personliga bruk;

konstverk, bok-, konst- och därmed jämförliga samlingar, så fram ej ägaren med dem drifver handel eller yrkesmässigt håller dem för allmänheten tillgängliga;

kapitalvärdet af undantagsförmåner och pension äfvensom af annan förmån, hvilken åtnjutes på grund af ett förutvarande tjänsteförhållande;

rätt till ränta, afkomst eller förmån, som är bestämd att tillgodonjutas för den berättigades lifstid, där värdet af hvad han årligen må i sådant afseende åtnjuta understiger 1,000 kronor;

rätt till förmögenhet, hvaraf en annan för närvarande åtnjuter afkastningen.»

Sedan voteringssedlarne blifvit aflämnade samt en sedel afagd och förseglad äfvensom underrättelse från Första kammaren ingått, att voteringssedlarne för den omröstning, hvarom här vore fråga, jämväl därstädes afgifvits, företogs sedlarnes öppnande och uppräknig, och befanns att omröstningen utfallit med 24 Ja och 142 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med..... 96 Ja och 30 Nej, hvadan, då därtill lades Andra kammarens

roster eller	24 Ja och 142 Nej,
sammanräkningen visade	120 Ja och 172 Nej,

Gemensamma
omröst-
ningar.
(Forts.)

Gemensamma omröstningar. och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.
(Forts.)

§ 3.

Föredrogs konstitutionsutskottets utlåtande, nr 17, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående särskild grund för beräkning af rösträtt och utgörande af utskyld eller annan afgift i förhållande till allmänna bevillningen; och blef utskottets hemställan därvid af kammaren bifallen.

§ 4.

Vid föredragning härpå af bevillningsutskottets memorial, nr 35, i anledning af kamrarnas skiljaktiga beslut rörande bevillningsutskottets betänkande, nr 30, i anledning af dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående bevillning af fast egendom samt af inkomst, dels ock i ämnet väckta motioner, blef den uti detta memorial föreslagna voteringspropositionen af kammaren godkänd.

§ 5.

Herr talmannen tillkännagaf, att enligt öfverenskommelse mellan kamrarnas talmän gemensam votering komme att anställas vid morgondagens plenum angående det i nästföregående paragraf omförmälda ärende.

§ 6.

I anledning af kamrarnas skiljaktiga beslut angående farled mellan Storvindeln och Nedre Gautsträsk. Härefter föredrogs statsutskottets memorial, nr 106, i anledning af kamrarnas skiljaktiga beslut i fråga om anordnande af farled mellan Storvindeln och Nedre Gautsträsk; och yttrade därvid Herr Rydén: Herr talman, mina herrar! Jag förstår ju, att det icke kan anses riktigt oportunt att taga kammarens tid och uppmärksamhet i anspråk precis i uppbrottets ögonblick, men här föreligger dock en så pass viktig principfråga, att jag nödgas att i någon mån försöka klarlägga åtminstone min personliga ståndpunkt till densamma.

Statsutskottets majoritet, visserligen en knapp sådan, har beslutat, att den förevarande frågan skall anses vara af natur, att gemensam votering of densamma icke bör äga rum, medan däremot en stor minoritet, betydligt större än reservanternas antal angifver, inom utskottet velat framlägga förslag till voteringsproposition för kamrarna. Men som majoriteten i detta fall har ensam förslagsrätt, så har memorialet nu endast kunnat sluta med en anmälan till kamrarne, att frågan förfallit.

Stadgandena angående gemensam votering finnas dels i 69—71 §§ af regeringsformen, dels uti 65 § af riksdagsordningen. De äro

ju formellt något olika. Men då riksdagsordningens formulering af stadgandet tillkommit just i samband med det nya representations-skicket, då den gemensamma voteringen i sin nuvarande gestalt infördes, torde man ha rätt att antaga, att den formulering af bestämmelsen, som finnes uti den vida senare tillkomna riksdagsordningen, är den, hvilken, då någon skiljaktighet mellan stadgandena i regeringsformen och riksdagsordningen förefinnes, bör i främsta rummet vara den afgörande. Denna paragraf lyder i nu tillämpliga delar sålunda: »När, i fråga om statsutgifter eller bevilningar etc.

— — — — — kamrarne fatta stridiga beslut, som ej uppå vederbörande utskotts förslag varda sammanjämkade, skola bägge kamrarne hvar för sig rösta om de olika beslut, hvari hvardera förut stannat». Det är uttrycket »statsutgifter», som man i föreliggande fall skulle försöka tolka. Jag vill då inledningsvis meddela, att innan jag för min personliga del ansåg mig kunna intaga en slutlig ståndpunkt till denna fråga inom statsutskottet, hade jag försökt bilda mig ett omdöme om, huru detta uttryck »statsutgifter» hittills tolkats, och har jag därför gått igenom den litteratur och det öfriga material, som varit mig tillgängligt för belysande af denna fråga. Detta material utgöres dels af en del tidningsuppsatser, som finnas samlade här i biblioteket, och hvilka lära ha till författare, en gammal statsutskottsledamot, lektor R. Törneblad, dels af fyra uppsatser af samme författare i olika årgångar af Statsvetenskaplig tidskrift, där en mängd olika fall äro behandlade och i någon mån också systematiserade; och slutligen finnes, hvilket kanske är någon obekant, en liggare såväl i statsutskottet som i konstitutionsutskottet, där man under åren 1867—1892 har sammanfört en mängd olika fall, berörande de gemensamma voteringarna. För att bilda mig ett omdöme, huru man i fall likartade detta tolkat uttrycket »statsutgifter» förut, har jag gått igenom detta material och beträffande detsamma kommit till följande resultat.

Man har häfdat två olika, extrema tolkningar af uttrycket »statsutgifter». Den *ena* extrema tolkningen är den, att uttrycket »statsutgifter» borde så fattas, att *alla sådana spörsmål, som i någon mån beröra frågan om en utgift för staten*, borde vara föremål för gemensam omröstning, och denna extrema uppfattning har ej saknat inflytelserika talemän i Riksdagen. Å *andra* sidan finnes en annan ganska ytterligt gående uppfattning, som anser, att uttrycket »statsutgifter» bör tolkas så, att under detsamma falla *allenast sådana anslag, som alldeles direkt beröra riksstatens uppgörande*; och i fråga om statsutgift skulle sålunda gemensam votering endast äga rum, såvidt den är nödvändig för statsregleringens uppgörande. Men det allra minsta man granskar Riksdagens praxis på detta område, så finner man, att ingen af dessa båda extrema tolkningar har blifvit af Riksdagen godtagen. En mera ingående granskning visar däremot, att i Riksdagen under de fyrtio år och litet till, som det nya representationsskicket räckt, och under hvilket man haft att tolka detta uttryck »statsutgifter», har alldeles oberoende af extrema tolkningar utvecklats en i många hänseenden viss och bestämd praxis;

I anledning af kamrarernas skiljaktiga beslut angående farled mellan Storvindeln och Nedre Gautsträsk.
(Forts.)

I anledning i andra hänseenden däremot får man säga, att praxis ännu är vack-
 af kam- lande.
 rarnas skilj-
 aktiga beslut
 angående
 farled mellan
 Storvindeln
 och Nedre
 Gautsträsk.
 (Forts.)

Vi ha enligt min uppfattning en fullt stadgad praxis i följande fall.

Först och främst om kamrarna fattat skiljaktiga beslut i fråga om löner och pensionsbestämmelser med därtill hörande villkor, skall enligt en på sista tiden, kan man säga, oafbrutet upprepad praxis gemensam votering äga rum. Jag behöfver bara härvidlag peka på voteringen i torsdags, då kamrarna i fråga om tullstaten voterade gemensamt angående ett sådant villkor som bestämmelsen om viss tjänstgöringstid för tjänstemännen inom tullverket. I det hänseendet torde praxis få anses vara fullt klar.

I ett annat fall har också praxis visat sig vara stadgad, då det nämligen gällt en fråga om *lönereglering i samband med ett verks omreglering*, för så vidt frågan icke varit förbunden med en omorganisation af så genomgripande natur, att omorganisationen kunnat betraktas såsom det *hufvudsakliga* i förslaget. I sådana fall, då det organisatoriska har varit det viktigaste, har Andra kammaren åtminstone vid två olika tillfällen, som jag uppmärksammat, vägrat gemensam votering. Ena gången är 1898 angående omorganisation af arméns förvaltning, då gemensam votering icke ägde rum, och andra gången är 1908 i fråga om fogderiförvaltningens organisation, då Andra kammaren äfven vägrade gemensam votering, i båda fallen på den grund, att den ansåg det organisatoriska vara hufvudsaken. Men så snart frågan varit en öfvervägande lönefråga, har gemensam votering ägt rum.

Slutligen ha vi ett tredje fall, där praxis är stadgad *för* gemensam votering, enligt min uppfattning, och det är, när det är fråga om att genom votering afgöra *ett anslags natur*, t. ex., huruvida det skall vara »förslagsanslag» eller »förslagsanslag högst». I sådana fall ha kamrarna voterat gemensamt flere gånger.

Vi ha å andra sidan en stadgad praxis *mot* gemensam votering, som har utbildat sig i följande fall, såvidt jag kunnat finna.

Först och främst när det gäller *dispositionen öfver äfvensom försäljning af till statsverket hörande fasta egendomar*. Det har upprepade gånger inträffat, att, då kamrarna stannat i olika beslut angående försäljning eller disponerandet af egendomar, den frågan i och med detsamma ansetts vara förfallen, och därom har gemensam votering således icke ägt rum.

Vi ha vidare enligt min uppfattning en numera fullt utvecklad praxis, då fråga är om en begärd *utredning, med hvilken man förknippat ett mindre anslag*. Vi ha ett sådant fall vid innevarande års riksdag i herr Runes motion om inrättandet af en lånekassa för rikets kommuner. Denna motion var ställd så, att utredningen uppenbarligen var hufvudsaken, men den var förknippad med ett anslag på 5,000 kronor. I sådana fall har praxis tidtals varit vacklande, men på de senare åren ha kamrarna tydligt varit ense om att vägra gemensam votering, då utredningen varit hufvudsak. I år har därom icke förekommit någon meningsskiljaktighet i Andra kammaren, där man annars gillat själfva reformtanken.

Slutligen ha vi en stadgad praxis, när det gällt att *ändra villkoren för åtnjutande af län*: då sker icke gemensam votering. Vi ha äfven här i år haft ett belysande fall, när det gällde ändrade grunder för åtnjutande af län ur fonden för rederinäringens befrämjande. Då föll frågan på kamrarnas skiljaktiga beslut.

Detta är de klara fallen *för och mot* gemensam votering. Sedan ha vi andra fall, de mellanliggande fallen, beträffande hvilka man enligt min uppfattning måste säga, att praxis är mer eller mindre vacklande. Om man går igenom det antal fall rörande gemensam votering, som förekomma dels i den nämnda liggaren, dels i herr Törnebladhs uppsatser, så skall man finna, att kamrarna handlat än så, än så, och detta fastän fallen ibland varit ganska likartade och tiden mellan deras förekomst understundom ganska kort. År 1884 t. ex. vägrade kammaren gemensam votering i en fråga, under det att 1889 gemensam votering i en likartad fråga ägde rum. Det är ett fullständigt kaos, när man kommer in på dessa gränsfallens område, och bestämdt måste man säga, att praxis, då det, såsom nu, gäller *användandet* af ett en gång fastslaget anslagsbelopp, är vacklande.

Ser jag på nu föreliggande fråga och söker att ställa den i belysning af de fall, som tidigare förekommit, så kan jag icke finna, att den kan sägas tillhöra något af de klara fallen. Den ingår icke i de grupper, där det odisputabelt bör vara gemensam votering, och icke heller i de grupper, där man odisputabelt nekar gemensam votering. Jag skall söka att något närmare analysera detta fall.

Riksdagen har anslagit och anslår är efter år ganska betydande belopp att ställas till Kungl. Maj:ts disposition, och från den fond, som så uppstår, äger Kungl. Maj:t att till understödjande af brobyggnader och, företrädesvis mindre, hamnbyggnader samt upprensning af åar och farleder utdela anslag till olika anslagssökande under iakttagande af vissa af Kungl. Maj:t och Riksdagen fastställda bestämmelser. En af dessa bestämmelser är, att anslagssökande må betala $\frac{1}{3}$ af den för ändamålet beräknade kostnaden. Nu begär Kungl. Maj:t i detta fall ett efterskänkande af ett af dessa villkor; Kungl. Maj:t begär nämligen, att byamännen i Sorsele kommun skola slippa att enligt de allmänna bestämmelserna betala $\frac{1}{3}$ af kostnaden för ifrågavarande företag — cirka 13,000 kronor — utan i stället slippa med 3,000 kronor. Realiter betyder ju detta, att staten får betala 10,000 kronor mera för upprensning af denna farled, än hvad fallet skulle vara, om de allmänna bestämmelserna tillämpades. I viss mån är det ju sålunda fråga om en statsutgift. Men å andra sidan är det lika klart, att till sin natur inverkar icke detta anslag på uppgörandet af riksstaten. Ty uppgörandet af riksstaten är beroende af den stora gemensamma klumpsumma, som redan beviljats, och som blir oförändrad vare sig Riksdagen afslår eller bifaller Kungl. Maj:ts nu förevarande proposition. Jag måste därför komma till resultatet, att detta är ett sådant tveksamt fall, där man kan anföra skäl för och skäl mot gemensam votering.

Men huru har Riksdagen handlat i tveksamma fall, när den

I anledning af kamrarnas skiljaktiga beslut angående farled mellan Storvindeln och Nedre Gautsträsk.
(Forts.)

I anledning af kamrarnas skiljaktiga beslut angående färdled mellan Storvindeln och Nedre Gautsträsk.

handlat af rent *sakliga* grunder och det icke gällt beslut, där ställningen varit tillspetsad emellan kamrarna? I Första kammaren uttalades i början af det nya representationsskicket af grefve Hamilton, att i tveksamma fall borde man icke onödigt kränka medkammarens auktoritet, och ärkebiskop Sundberg uttalade en gång från talmansstolen i en oklar voteringsfråga, att i tveksamma fall ville han hellre fria än falla. I öfverensstämmelse härmed har Riksdagen i allmänhet handlat, då det icke varit politiska maktfaktorer, som spelat en afgörande roll i besluten angående dessa frågor. Hvad så angår det nu föreliggande fallet, har jag ej kunnat undgå att fästa mig därvid, att ett i alla detaljer likartadt fall förelåg *för första gången i fjol* till Riksdagens afgörande. Kamrarna stannade nämligen då i olika beslut i fråga om anläggning af en väg mellan Storbäcks by och Risbäcks kapellförsamling. I detta fall afslog Första kammaren Kungl. Maj:ts förslag, men Andra kammaren biföll detsamma. Statsutskottet framlade då en voteringsproposition, som godkändes af kamrarna, och gemensam votering ägde rum. Jag skall nu be att få läsa upp nej-propositionen i denna voteringsproposition. Den är, som herrare finna, precis till punkt och pricka öfverensstämmande med hvad vi reserveranter här föreslagit. Den lyder:

»Den, det ej vill, röstar Nej; Vinner Nej, har Riksdagen i likhet med Andra kammaren medgifvit, att till anläggning af väg mellan Storbäcks by och Risbäcks kapellkyrka inom Dorotea sockens väghållningsdistrikt i Västerbottens län anslag må, under i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 29 januari 1909 angifna villkor och förutsättning, kunna för af Riksdagen till vägbyggnader beviljade medel anvisas utan iakttagande af det för vägbyggnadsfondens anlitande i allmänhet stadgade villkor, att statsbidraget icke må utgå med högre belopp än två tredjedelar af den för väganläggningen beräknade kostnaden.» Det är ju alldeles uppenbart, att detta fall är i alla afseenden fullt öfverensstämmande med det föreliggande fallet. När statsutskottet *enhälligt*, när Riksdagen *utan någon meningsskiljaktighet*, då ett sådant fall *för första gången* förelåg till pröfning, godkände, att gemensam votering skulle ske, så har jag för min del ansett, att detta varit ett prejudikat för framtiden, som gjort, att jag ställt mig på deras sida, som ansett, att utskottet bort föreslå Riksdagen gemensam votering i detta fall.

Nu ligger frågan, enligt hvad jag inhämtat från Första kammaren, så, att äfven om Andra kammaren skulle bifalla vår reservation, så skulle man därmed icke vinna något resultat. Då jag i det ögonblick, då Riksdagen befinner sig i upplösning och vi stå färdiga att säga hvarandra afsked, icke vill ästadkomma någon konflikt eller förorsaka onödigt besvär, som i alla fall i är icke skulle leda till något resultat för befolkningen uppe i dessa ödemarker, yrkar jag endast, herr talman, att kammaren som ett principuttalande ville besluta att lägga memorialet med ogillande till handlingarna.

Vidare anfördes ej. Kammaren beslöt att med ogillande lägga memorialet till handlingarna.

§ 7.

Anmäldes och godkändes jordbruksutskottets förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 168, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående efterskänkande af viss del af köpeskillingen för ett af E. O. Sandström från kronopark inom Norrbottens län inköpt virkesparti samt en i ämnet väckt motion;

nr 169, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående inbetalandet af köpeskilling för af E. A. Lundkvist i Berg inköpt virke från kronopark inom Västerbottens län;

nr 171, i anledning af väckt motion om ändrad lydelse af 2 mom. i gällande villkor och bestämmelser för den af staten utöfvade egnahemslånerörelsen;

nr 172, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående öfverlåtelse till Kalmar stad af vissa delar af den för högre allmänna läroverket därstädes använda fastighet m. m.; och

nr 173, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse af 8 § i lagen om enskilda vägar på landet den 5 juli 1907.

§ 8.

Justerades protokollsutdrag.

§ 9.

Till bordläggning anmäldes bevillningsutskottets betänkande, nr 39, angående tullbestämmelserna för kaffe och kaffesurrogat.

Kammarens ledamöter åtskildes härfpå kl. 12,33 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Tisdagen den 7 juni.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 1 innevarande juni.

§ 2.

*Gemensam
omröstning.*

Anställdes gemensam omröstning öfver följande af bevillningsutskottet i dess memorial nr 35 föreslagna, af Riksdagens båda kamrar godkända voteringsproposition:

»Den som, i likhet med Första kammaren, vill, att 8 § i förevarande förordning skall erhålla följande lydelse:

8 §.

1 mom. Såsom inkomst enligt denna förordning skola, med undantag och efter afdrag, som här nedan i detta kapitel stadgas, taxeras skattskyldigs årsintäkter i penningar eller penningars värde af kapital och arbete.

Förmån af bostad äfvensom hvad skattskyldig för sin och sin familjs räkning direkt tillgodogjort sig från egen näring eller eljest af förnödenheter och varor, som han fört i handel eller tillverkat, skola följaktligen äfven räknas såsom inkomst.

Såsom inkomst taxeras icke:

hvad som förvärfvats genom giftorätt, arf eller testamente eller i hemföljd, morgongåfva eller fördel af oskiftadt bo eller genom gåfva eller ock erhållits i form af sådant periodiskt understöd, som lämnats såsom bidrag till undervisning eller uppfostran eller eljest utgifvits på grund af lagligen åliggande försörjningsplikt eller till understöd åt hemmavarande familjemedlemmar;

vinst å icke yrkesmässig afyttring af fast eller lös egendom, som tillfallit säljaren annorledes än genom köp eller byte eller ock af honom förvärfvats genom köp eller byte och varit i hans ägo, om det är fast egendom, tio år eller därutöfver och eljest fem år eller därutöfver;

ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete, så ock hvad som eljest på grund af sjuk- eller olycksfallsförsäkring tillfallit den försäkrade eller hans stärbhus;

kapital, som på grund af lif- eller kapitalförsäkring tillfallit den försäkrade eller hans stärbhus;

hvad som af staten anvisats till bestridande af de med erhållna tjänster eller uppdrag förenade särskilda kostnader, såsom: resekostnadsersättning,

å stat uppförd häst- och båtlega,
officerares lönetillägg för tjänstehästar samt furageersättning,
anslag till skrifmaterialier, kontorshyra och andra expenser,
traktamente för förrättning å annat ställe än tjänstemans eller
i förrättningen deltagande persons vanliga boningsort,
arfvode eller traktamente för kommendering utom station,
fältaflöning under krigstid
samt arfvode eller traktamente för deltagande i riksdag, stats-
revision, kyrkomöte eller kommitté å annan ort än där arfvodes-
eller traktamentstagaren varit bosatt.

2 mom. Skattskyldigheten för inkomst enligt denna förordning
afser den inkomst, som åtnjutits under det nästföregående kalender-
året eller, då räkenskapsår icke sammanfaller med kalenderår, det
räkenskapsår, som gått till ända närmast före den 1 mars det år,
taxeringen sker.

Är skattskyldig gift, skall i hans taxering enligt denna förord-
ning inbegripas jämväl hustruns inkomst; dock att i fall, där hustrun
haft inkomst, som rättsligen varit från mannens förvaltning undan-
tagen, hustrun skall taxeras därför, utom i fall, som i mom. 3 sägs.

3 mom. Inkomst, som understiger 100 kronor, må icke i något
fall särskildt taxeras.

4 mom. För inkomst af kapital eller arbete skall, med iakt-
tagande af bestämmelserna i 12 § härnedan, beviljning erläggas med
en tiondedels procent af inkomstbeloppet.

röstar

Ja;

Den det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra kammaren, be-
slutit, att 8 § i förevarande förordning skall erhålla följande lydelse:

8 §.

1 mom. Såsom inkomst enligt denna förordning skola, med
undantag och efter afdrag, som här nedan i detta kapitel stadgas,
taxeras skattskyldigs årsintäkter i penningar eller penningars värde
af kapital och arbete.

Förmån af bostad afvensom hvad skattskyldig för sin och sin
familjs räkning direkt tillgodogjort sig från egen näring eller eljest
af förnödenheter och varor, som han fört i handel eller tillverkat,
skola följaktligen äfven räknas såsom inkomst.

Såsom inkomst taxeras icke:

hvad som förvärfvats genom giftorätt, arf eller testamente eller
i hemföljd, morgongäfva eller fördel af oskiftadt bo eller genom
gäfva eller ock erhållits i form af sådant periodiskt understöd, som
lämnats såsom bidrag till undervisning eller uppfostran eller eljest

Gemensam
omröstning.
(Forts.)

utgifvits på grund af lagligen åliggande försörjningsplikt eller till understöd åt hemmavarande familjemedlemmar;

vinst å icke yrkesmässig afyttring af fast eller lös egendom, som tillfallit säljaren annorledes än genom köp eller byte eller ock af honom förvärfvats genom köp eller byte och varit i hans ägo, om det är fast egendom, tio år eller därutöfver och eljest fem år eller därutöfver;

ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete, så ock hvad som eljest på grund af sjuk- eller olycksfallsförsäkring tillfallit den försäkrade eller hans stärbhus;

kapital, som på grund af lif- eller kapitalförsäkring tillfallit den försäkrade eller hans stärbhus;

hvad som af staten anvisats till bestridande af de med erhållna tjänster eller uppdrag förenade sarskilda kostnader, såsom:

reskostnadsersättning,

å stat uppförd häst- och båtlega,

officerares lönetillägg för tjänstehästar samt furageersättning,

anslag till skrifmaterialier, kontorshyra och andra expenser,

traktamente för förrättning å annat ställe än tjänstemans eller

i förrättningen deltagande persons vanliga boningsort,

arfvode eller traktamente för kommendering utom station,

fältaflöning under krigstid,

samt arfvode eller traktamente för deltagande i riksdag, statsrevision, kyrkomöte eller kommitté å annan ort än där arfvodes- eller traktamentstagaren varit bosatt.

2 mom. Skattskyldigheten för inkomst enligt denna förordning afser den inkomst, som åtnjutits under det nästföregående kalenderåret eller, då räkenskapsår icke sammanfaller med kalenderår, det räkenskapsår, som gått till ända närmast före den 1 mars det år, taxeringen sker.

Är skattskyldig gift, skall i hans taxering enligt denna förordning inbegripas jämväl hustruns inkomst; dock att i fall, där hustrun haft inkomst, som rättsligen varit från mannens förvaltning undantagen, hustrun skall taxeras därför.

3 mom. För inkomst af kapital eller arbete skall, med iakttagande af bestämmelserna i 12 § härnedan, bevillning erläggas med en tiondedels procent af inkomstbeloppet.»

Sedan voteringsседlarne blifvit aflämnade samt en sedel aflagd och förseglad äfvensom underrättelse från Första kammaren ingått, att voteringsседlarne för den omröstning, hvarom här vore fråga, jämväl därstädes afgifvits, företogs sedlarnes öppnande och uppräknings, och befanns, att omröstningen utfallit med 26 Ja och 83 Nej.

Den omröstning öfver ofvanintagna voteringsproposition, som, enligt ankommet och nu uppläst protokoll, blifvit af Första kammaren samtidigt anställd, hade utfallit med..... 65 Ja och 21 Nej, hvadan, då därtill lades Andra kammarens

röster eller 26 Ja och 83 Nej,

sammanräkningen visade..... 91 Ja och 104 Nej,

och hade alltså beslut i denna fråga blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

§ 3.

Vid föredragning härpå af bevillningsutskottets betänkande, nr 39, angående tullbestämmelserna för kaffe och kaffesurrogat, biföll kammaren hvad utskottet i detta betänkande hemställt.

§ 4.

Anmäldes och godkändes följande förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen:

från statsutskottet:

nr 174, angående de i 63 § regeringsformen föreskrifna kreditivsummor; och

nr 175, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående anordnande af sanatorievård åt vissa statstjänare; samt

från bevillningsutskottet:

nr 185, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändrad lydelse af 7, 23 och 38 §§ i förordningen angående stämpelavgiften den 18 september 1908; och

nr 186, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändrad lydelse af 4 § 10 mom. i förordningen den 23 oktober 1908 angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter.

§ 5.

Justerades protokollsutdrag.

§ 6.

Till bordläggning anmäldes:

statsutskottets memorial, nr 107, med förslag till gratifikationer åt två hos bevillningsutskottet anställda sekreterare; samt

bevillningsutskottets memorial och betänkande:

nr 36, i anledning af kamrarnas beslut beträffande 9 § i det vid utskottets betänkande nr 29 fogade förslag till förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt jämte motsvarande delar af de till förordningen hörande särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen;

nr 37, i anledning af återremisser å vissa delar af det vid bevillningsutskottets betänkande nr 31 fogade förslag till förordning om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering;

nr 38, i anledning af kamrarnas skiljaktiga beslut rörande bevillningsutskottets betänkande nr 33, i anledning af väckt motion angående skrivelse till Konungen i fråga om åtgärder för undanröjande af en till minskad äktenskapsfrekvens bidragande oegentlighet i skattelagstiftningen; och

nr 40, angående beräkning af bevillningarna för år 1911.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 11,28 f. m.

In fidem
Per Cronvall.

Onsdagen den 8 juni.

Kl. 1 e. m.

§ 1.

Justerades de vid kammarens sammanträde den 2 innevarande juni förda protokoll.

§ 2.

Föredrogs och godkändes statsutskottets memorial, nr 107, med förslag till gratifikationer åt två hos bevillningsutskottet anställda sekreterare.

§ 3.

Vid härpå skedd föredragning af bevillningsutskottets memorial, nr 36, i anledning af kamrarnas beslut beträffande 9 § i det vid utskottets betänkande nr 29 fogade förslag till förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt jämte motsvarande delar af de till förordningen hörande särskilda anvisningar till ledning vid taxeringen, blef utskottets i memorialet gjorda hemställan af kammaren bifallen.

§ 4.

Vidare föredrogs bevillningsutskottets memorial, nr 37, i anledning af återremiss å vissa delar af det vid bevillningsutskottets betänknade nr 31 fogade förslag till förordning om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering.

Punkterna 1:o och 2:o).

Hvad utskottet hemställt bifölls.

Punkten 3:o).

Lades till handlingarna.

Punkterna 4:o och 5:o).

Hvad utskottet hemställt bifölls.

§ 5.

Bevillningsutskottets memorial, nr 38, i anledning af kamrarnas skiljaktiga beslut rörande bevillningsutskottets betänkande, nr 33, i anledning af väckt motion angående skrivelse till Konungen i fråga

om åtgärder för undanröjande af en till minskad äktenskapsfrekvens bidragande oegentlighet i skattelagstiftningen, föredrogs häruppå och lades till handlingarna.

§ 6.

Slutligen föredrogs bevillningsutskottets betänkande, nr 40, angående beräkning af bevillningarna för år 1911; och biföll kam-maren därvid hvad utskottet hemställt.

§ 7.

Anmälades och godkändes följande förslag till Riksdagens skrif-velser till Konungen, nämligen:

från statsutskottet:

nr 176, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående ålderstillägg åt notarien hos riksförsäkringsanstalten A. R. Ljunggren;

nr 177, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående årligt understöd åt biträdande postexpeditören Anna Maria Ham-marstrand, född Flycht;

nr 178, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående årliga understöd åt förre poststationsföreståndaren Hedvig Sofia Klementeoff och poststationsföreståndaren Helena Aurora Kle-menteoff;

nr 179, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående an-läggning af statsbana från Lapträsk till Veittijärvi m. m. samt en i ämnet väckt motion;

nr 180, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående bi-drag af statsmedel till åstadkommande af en järnväg från Troll-hättan till Nossebro; och

nr 193, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående anordnande af farled mellan Storvindeln och Nedre Gautträsk;

från bevillningsutskottet:

nr 190, angående tullsatserna för kaffe och kaffesurrogat;

nr 191, i anledning af dels Kungl. Maj:ts proposition med för-slag till förordning med tulltaxa för inkommande varor, dels ock i ämnet väckta motioner; och

nr 192, angående vissa delar af tullbevillningen;

från bankoutskottet:

nr 10, angående regleringen af utgifterna under riksstatens tionde hufvudtitel, innefattande anslagen till pensions- och indragnings-staterna;

från lagutskottet:

nr 181, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om föreningar, lag om ändrad lydelse af 22 kap. 14 § och 23 kap. 4 § strafflagen, lag om ändrad lydelse af 11 kap. 15 § rättegångsbalken, lag om ändrad lydelse af 10 § i förordningen om tioårig preskription och om årsstämming den 4 mars 1862 samt lag

om ändrad lydelse af 8 § i lagen angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärfa fast egendom den 4 maj 1906; och nr 189, i anledning af dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om aktiebolag och till lag om vissa ändringar i lagen om handelsbolag och enkla bolag den 28 juni 1895, dels ock i anledning däraf väckta motioner; samt

från Riksdagens kansli:
nr 187, rörande publikation af regeringsrättens utslag.

§ 8.

Vidare anmäldes och godkändes Riksdagens kanslis förslag till paragrafer i riksdagsbeslutet:

nr 41, rörande förslag till lag angående rätt till pension för tjänstemän vid statens järnvägar m. m.;

nr 42, angående bankovinsten;

nr 43, angående förslag till lag om reglering af prästerskapets afföning m. m.;

nr 44, rörande förslag till lag angående tillsättning af prästerliga tjänster;

nr 45, angående förslag till ecklesiastik boställsordning;

nr 46, angående förslag till lag om ändrad lydelse af 1, 3, 8, 10, 17, 22, 44 och 65 §§ grufvestadgan m. m.;

nr 47, angående förslag till lag om kollektivaftal mellan arbetsgifvare och arbetare m. m.;

nr 48, angående anslag till bestridande af kostnaderna för arbetsdomstolen under år 1911;

nr 49, angående åtskilliga på grund af § 89 regeringsformen väckta frågor;

nr 50, angående utbetalning af anslag till riksdags- och revisionskostnader; och

nr 51, angående förslag till lag om ändring i 19 och 20 kap. strafflagen.

§ 9.

Justerades protokollsutdrag.

§ 10.

Till bordläggning anmäldes statsutskottets memorial, nr 108, angående statsregleringen för år 1911.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 1,20 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Torsdagen den 9 juni.

Kl. 1 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 3 innevarande juni.

§ 2.

Föredrogs statsutskottets memorial, nr 108, angående statsregleringen för år 1911.

Punkterna 1:o)–5:o).

Hvad utskottet hemställt bifölls.

Punkterna 6:o) och 7:o).

Lades till handlingarna.

Punkten 8:o).

Utskottets hemställan bifölls.

§ 3.

Anmälades och godkändes följande förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen:

från konstitutionsutskottet:

nr 194, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående särskild grund för beräkning af rösträtt och utgörande af utskyld eller annan afgift i förhållande till allmänna bevillningen;

från statsutskottet:

nr 2, angående regleringen af utgifterna under riksstatens andra hufvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet; och

nr 6, angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjätte hufvudtitel, innefattande anslagen till civildepartementet;

från bevillningsutskottet:

nr 197, i anledning af dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt, dels ock i ämnet väckta motioner;

nr 198, i anledning af dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering, dels ock i ämnet väckta motioner; och

nr 199, i anledning af dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående bevilning af fast egendom samt af inkomst, dels ock i ämnet väckta motioner;

från jordbruksutskottet:

nr 9, angående regleringen af utgifterna under riksstatens nionde hufvudtitel, innefattande anslagen till jordbruksdepartementet; och

nr 170, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till grunder för förvaltningen af vissa kronan tillhöriga vattenfall samt en i ämnet väckt motion; samt

från sammansatta banko- och jordbruksutskottet:

nr 188, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående uppåtelse till riksbanken af den så kallade landshöfdingens trädgård i Kristianstad.

§ 4.

Vidare anmäldes och godkändes Riksdagens kanslis förslag till paragrafer i riksdagsbeslutet:

nr 52, angående lag om ändrad lydelse af 18 kap. 13 § strafflagen;

nr 53, angående förslag till lag om sjukkassor;

nr 54, angående anvisande af medel till sjukkasseväsendets befrämjande;

nr 55, angående anordnande af en tillsynsmyndighet öfver sjukkasseväsendet i riket;

nr 56, rörande lag angående ändrad lydelse af 8 § i lagen om enskilda vägar på landet den 5 juli 1907;

nr 57, angående kreditivsummorna;

nr 58, angående förslag till lag om föreningar m. m.:

nr 59, angående tullsatserna för kaffe och kaffesurrogat;

nr 60, angående lag om aktiebolag och lag om vissa ändringar i lagen om handelsbolag och enkla bolag den 28 juni 1895;

nr 61, angående vissa delar af tullbevilningen; och

nr 62, angående personlig professur för docenten vid universitetet i Uppsala C. J. J. E. Wiman.

§ 5.

Justerades protokollsutdrag.

§ 6.

Till bordläggning anmäldes:

statsutskottets memorial, nr 109, angående den nya riksstaten; samt

bankoutskottets memorial:

nr 26, med förslag till återstående stadganden i det nya reglementet för riksgäldskontoret; och

nr 27, angående öfverlämnande till Kungl. Maj:t af det nya reglementet för riksgäldskontoret.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 1,15 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Fredagen den 10 juni.

Kl. 1 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 4 innevarande juni.

§ 2.

Föredrogs statsutskottets memorial, nr 109, angående den nya riksstaten; och blef utskottets hemställan därvid af kammaren bifallen.

§ 3.

Härefter föredrogs hvar för sig bankoutskottets memorial: nr 26, med förslag till återstående stadganden i det nya reglementet för riksgäldskontoret; och nr 27, angående öfverlämnande till Kungl. Maj:t af det nya reglementet för riksgäldskontoret.

Kammaren biföll hvad utskottet i dessa memorial hemställt.

§ 4.

Anmälades och godkändes följande förslag till Riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen:

från statsutskottet:

nr 7, angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjunde hufvudtitel, innefattande anslagen till finansdepartementet;
nr 195, angående beräkningen af statsverkets inkomster;
nr 196, angående statsregleringen och sättet för anvisande af vissa anslagsbelopp; och
nr 200, med öfverlämnande af ny riksstat; samt

från bankoutskottet:

nr 201, angående upprättadt nytt reglemente för riksgäldskontoret.

§ 5.

Vidare anmäldes och godkändes Riksdagens kanslis förslag till paragrafer i riksdagsbeslutet:

nr 63, angående ändrad lydelse af 7, 23 och 38 §§ i förordningen angående stämpelafgiften den 18 september 1901;

nr 64, angående ändrad lydelse af 4 § 10 mom. i förordningen den 23 oktober 1908 angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter;

nr 65, angående en lånefond för befrämjande af handverk och därmed jämförlig mindre industri;

nr 66, angående grunder för förvaltningen af vissa kronan tillhöriga vattenfall;

nr 67, angående förslag om upplåtelse till riksbanken af den så kallade landshöfdingens trädgård i Kristianstad;

nr 68, angående förordning med tulltaxa för inkommande varor;

nr 69, angående förordning angående särskild grund för beräkning af rösträtt och utgörande af utskyld eller annan afgift i förhållande till allmänna bevillningen;

nr 70, i afseende å statsregleringen och rörande de med statsverket gemenskap ägande ämnen;

nr 71, angående beredande af länemedel för fortsatt utveckling af statens telefonväsende;

nr 72, angående öfverlämnande af medel till den så kallade norrländska nyodlingsfonden;

nr 73, angående anslag till låneunderstöd åt enskilda järnvägar;

nr 74, angående anslag till anskaffande af ny rörlig materiel vid statens redan trafikerade järnvägar;

nr 75, angående anslag till fortsättning af stambanan från Järna öfver Vagnhärad och Nyköping till Norrköping;

nr 76, angående anslag till fortsättning af statsbanan från Bastuträsk till Kallholmsfjärden;

nr 77, angående anslag till fortsättning af statsbanan från Östersund till Ströms vattudal m. m.;

nr 78, angående anslag till fullbordande af statsbanan från Göteborg till Skee;

nr 79, angående anslag till afslutande af arbetet med utläggning af ytterligare ett järnvägsspår mellan Tomteboda och Järva järnvägsstationer;

nr 80, angående anvisande af medel till utläggning af ytterligare ett järnvägsspår mellan Rönninge och Järna stationer m. m.;

nr 81, angående anvisande af medel till anläggning af en statsbana från Lappträsk till Veittjärvi m. m.;

nr 82, angående anvisande af medel till fullbordande af anläggningen af en reparationsverkstad vid Notviken;

nr 83, angående anvisande af medel för anläggning af en ny farled mellan Vänersborg och Göteborg;

nr 84, angående anvisande af medel för anläggning af ledningar,

afsedda att distribuera elektrisk energi från statens kraftstationer vid Trollhättan;

nr 85, angående anslag för uppförande af en elektrisk kraftstation vid Porjusfallen i Stora Lule älf m. m.;

nr 86, angående dispositionen af besparingarna å hufvudtitlarna;

nr 87, angående förordning om inkomst- och förmögenhetsskatt;

nr 88, angående förordning om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering;

nr 89, rörande förordning angående beviljning af fast egendom samt af inkomst; och

nr 90, angående statsregleringen.

§ 6.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 1,23 e. m.

In fidem
Per Cronvall.

Lördagen den 11 juni.

Kl. 1/2 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 5 innevarande juni.

§ 2.

Ordet lämnades härefter på begäran till

Herr vice talmannen, som yttrade: Herr talman! Jag ber att få hemställa, det kammaren måtte besluta att uppdraga åt de ledamöter af kammaren, som representera Stockholms stad, att jämte de öfriga kammarens ledamöter, som kunna vara i hufvudstaden närvarande, verkställa justering af de kammarens protokoll, som nu vid Riksdagens slut befinnas vara ojusterade.

Denna hemställan bifölls af kammaren.

§ 3.

Kammarens ledamöter, hvilka af Kungl. Maj:t blifvit kallade att denna dag efter bevistad gudstjänst infinna sig å rikssalen, där

riksdagen komme att afslutas, afgingo nu till slottskapellet för åhörande af riksdagspredikan. Efter gudstjänstens slut begåfvo sig kammarens ledamöter till rikssalen, där jämväl Första kammarens ledamöter infunno sig.

Herr statsrådet och chefen för civildepartementet, grefve Hamilton, uppläste där Kungl. Maj:ts förordnande för hans excellens herr statsministern Lindman att å Kungl. Maj:ts vägnar afsluta riksdagen.

Sedan häruppå kamrarnes undersåtliga vördnad och välönskingar blifvit af herrar talmän framförda samt herr statsrådet och chefen för civildepartementet uppläst Riksdagens beslut, förklarade hans excellens herr statsministern riksdagen vara afslutad.

§ 4.

Efter det herr talmannen och kammarens ledamöter återkommit till kammarens samlingsrum, tog herr talmannen afsked af kammarens ledamöter med följande ord: Mina herrar! Den mängd stora och vidtomfattande frågor, som den nu afslutade Riksdagen haft att handlägga, har helt naturligt förorsakat, att dess längd kommit att vida öfverstiga det normala, och har jämväl kräft ett intensivare och mera ansträngande arbete än vanligt. Det är emellertid nu fullgjordt, och må vi hoppas, att dess resultat skall visa sig motsvara det afsedda syftet och lända till gagn för vårt land och vårt folk.

Då vi nu stå inför skilsmässan, ber jag att till kammarens ärade ledamöter, de här närvarande och alla frånvarande, få fram-bära uttrycken af min djupt kända tacksamhet för de många bevis på förtroende och välvilja, som jag äfven under denna riksdag fått röna, och särskildt vill jag begagna detta tillfälle att till samtliga mina ärade kamrater få uttala mitt från hjärtats djup gående tack för den vänskap och tillgifvenhet, som gafs uttryck åt i den vackra och gripande hyllning, som godhetsfullt ägnades mig på min sjuttio-årsdag. Det dyrbara minnet däraf skall väl bevaras och stå ljust och lifligt för mig, tills min lefnads afton skymmer.

Då I, mina herrar, nu återvänden till de kära hemmen och till vårdande af egna angelägenheter, ber jag att få uttrycka den innerliga önskan, att I måtten följas af lycka och välgång. Under vördsam anhållan att I godhetsfullt villen behålla Eder gamle talman i vänlig hägkomst, vill jag till slut föreslå, att vi i afskedets stund förena oss i den bönen: Gud bevaré Konungen och fäderneslandet.

Härpå svarade herr Andersson i Helgesta: Herr talman! Jag skall be att till Eder, herr talman, få framföra Andra kammarens hjärtliga och vördsamma tack för den oväld och skicklighet, hvarmed Ni äfven denna Riksdag ledt våra förhandlingar. Och då Ni nu efter slutadt arbete vänder åter till edert kära hem, önskar Andra kammaren Eder en angenäm hvila under sommaren, och på

samma gång anhålla vi att få vara inneslutna i herr talmannens vänliga hägkomst. Hjärtligt tack!

Herr talmannen och kammarens ledamöter utbytte härefter afskedshälsningar och åtskildes.

In fidem
Per Cronvall.

Lördagen den 18 juni.

Kl. 11 f. m.

Sedan Andra kammaren genom beslut den 11 innevarande juni åt representanterna för Stockholms stad samt dem af kammarens öfriga ledamöter, som efter riksdagens afslutande befunne sig kvar i hufvudstaden, uppdragit att justera de kammarens protokoll, hvilka vid riksdagens afslutande återstodo ojusterade, hade tillkännagifvande om att nämnda justering komme att denna dag kl. 11 f. m. försiggå i kammarens läsrum blifvit vederbörligen utfördadt; och tillstädeskommo på utsatt tid följande kammarens ledamöter:

herr *Thylander*,
» *Branting*,
» *Palme*,
» *Kobb* och
» *Rissén*.

De protokoll, som hållits vid kammarens sammanträden den 6, den 7, den 8, den 9, den 10 och den 11 innevarande juni, upplästes och blefvo af kammarens tillstädesvarande ledamöter godkända.

In fidem
Per Cronvall.
